

IKEM om regeringens klimathandlingsplan 2023

MAJ 2023

IKEM

IKEM om regeringens klimathandlingsplan 2023

Regeringen ska enligt klimatlagen vart fjärde år lämna en klimatpolitisk handlingsplan till riksdagen. Den visar hur regeringens politik sammantaget bidrar till att nå de nationella klimatmålen.

Innovations- och kemiindustrierna i Sverige står redo att göra stora investeringar i industrins gröna omställning. Men då behövs en politik som banar vägen.

IKEM:s inspel till regeringens klimathandlingsplan 2023

Regeringen bör utvidga Energimyndighetens uppdrag från att vara kompetenscenter inom Bio-CCS till att också omfatta all CCS och CCU

Målet bör vara att alltid undvika utsläpp. Att återvinna kolet i koldioxid som en råvara (CCU, Carbon Capture and Usage), i stället för utsläpp till atmosfären bör främjas. Infångning och lagring av koldioxid (CCS, Carbon Capture and Storage) är ett annat sätt att undvika utsläpp till atmosfären. Klimatpåverkan gör ingen skillnad mellan biobaserad och icke-biobaserad koldioxid, det är därför viktigt att inte göra skillnad mellan Bio-CCS och CCS. Detta bör tydliggöras i regeringens politik.

Regeringen bör tillsätta en statlig utredning om hur regelverk behöver förändras eller förtydligas för att möjliggöra industrins tillgång till framtidens cirkulära kolkällor

I en fossilfri framtid krävs fortfarande kolatomer som insatsvaror till industrin. Kolatomer används i nästan all kemisk produktion och finns i exempelvis plast, färger och textilier men också som insatsvaror för övriga industrins produktion. Det är därför viktigt för omställningen att kemiindustrin som oftast är tidigt i värdekedjan ges möjlighet att ställa om till en cirkulär och fossilfri produktion för att övrig industri ska lyckas med omställningen. Även andra industribranscher är beroende av kol i sina processer vilket medför att en cirkulär och biogen användning av kol är avgörande för hela industrins omställning.

För att möjliggöra kretslopp där kolatomer kan tas tillvara genom avfall, CCU och biogena källor krävs en övergripande analys om vilka hinder och åtgärder som skulle behövas. Både på EU-nivå och i det nationella regelverket finns detaljerade regler kring bland annat avfall, avfallsbehandling

och när något upphör att vara avfall. För att industrin på ett resurs- och kostnadseffektivt sätt ska kunna använda återvunna kolatomer behöver förutsättningarna att använda återvunna kolatomer från avfall och CCU analyseras, förtydligas och eventuellt förändras. Även annan lagstiftning som kan skapa hinder eller minska incitamentet för att sluta kolets kretslopp för industrin bör analyseras och föreslås justeras för att möjliggöra omställningen för industrin.

För att det ska skapas goda marknadsincitament för att sluta kretsloppet för kol behöver förutsättningarna i relation till kostnader också ses över. Exempelvis bör förutsättningarna för kemiindustrin att få tillgång till avfall och biogent kol analyseras och styrmedel som kan underlätta bör föreslås. Exempelvis har kemiindustrin idag svårigheter att få tillgång till önskad mängd biogas. Biogas är en viktig bioråvara som redan idag används både till bränsle och som råvara till industrin, behovet väntas öka framöver. Styrmedel för användning av biogas behöver anpassas och kompletteras för att möjliggöra tillgång av biogas för både transporter och industri till konkurrenskraftiga priser. Det kommunala monopolet av avfallshanteringen kan skapa skeva och ohållbara ekonomiska incitament för marknadskrafter att med en linjär avfallshantering göra energi av avfallet som i stället skulle kunnat återvunnits till nya insatsvaror för industrin. Både de regulatoriska och ekonomiska incitamenten som hindrar marknaden att få tillgång till cirkulärt och biogent kol behöver därför analyseras och förslag på hur detta kan ändras behöver tas fram.

IKEM önskar att utredningen ska ske i nära samarbete med industrin så att det finns en bred förankring i den snabba utveckling som nu sker för att ställa om till en cirkulär- och fossilfri produktion.

Ställ krav på analys av möjlig värmeåtervinning innan nya projekt för produktion av värmeenergi godkänns

Det finns stor potential att tillvara värme från industriella processer (industriell restvärme) bland annat i de lokala fjärrvärmenäten, regeringen skulle kunna ställa krav på att en kartläggning samt möjlig genomförbarhet gällande värmeåtervinning från industri alltid ska göras innan nya projekt för värmeenergi godkänns. Genom industriell värmeåtervinning (restvärme från industriprocesser) finns en stor potential för minskade utsläpp från exempelvis avfallsförbränning. Förslaget innebär även en potential för energieffektivisering för samhället som helhet.

IKEM, maj 2023.